

מאמרו המלא של חסנין הייכל, על הנושא הסודי העלול לפתוח דף חדש

בתולדות הסיכסוך: הסיבוב הבא בין ישראל לערב יכול להיות דוֹקֵרֵב אֶמוּוִי

„הישראלים דרשו לעצבנות לספק להם במהירות האפשרית ציוד אלקטרוני לשיבוש מכ"ם באוויר, ואר" טילריית טילים נגד טנקים על הקרקע.
„הם דרשו שיצוי למטוסים ולטנקים שאברו להם, כדי להחזיר לעצמם את כוחם, שהתערער עליידי ההפ" תעה, שמחצה את היחזרם.
„העצבנות שלהם גברה מדי יום. היו שעות, שעצבנות זו דמתה לטירוף של חיתבר פצועה.“

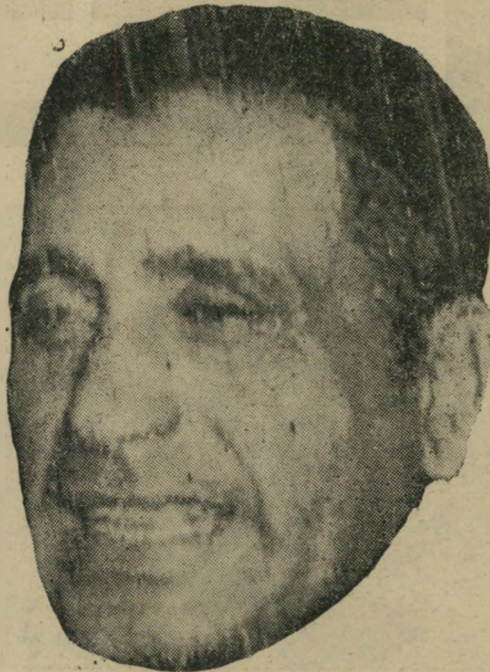
שואה עולמית מתלאביב

ה משיך אורחו:

„באחת השעות ההן סעדתי במקרה במסעדת הסנס האמריקאי. ישבנו שלושה ליד השולחן: אחד מבכירי חשרים של ממשלת ניכסון, אחד החברים הכול" טים ביותר בוועדת החימוש בסנס, ואני.
„חבר ועדת החימוש של הסנס אמר לשר האמריקני: „אני חושש ביותר שאנשים אלה בתלאביב יאבדו את עצביהם, ובשעה כזאת ישתמשו באחת משלוש פצצות האטום שלהם, כדי לחסל את ההתקפה הערבית.“
„לא מעניין אותי מה שיקרה לערבים, אבל אני חושש שהפצצה אטומית בשעה כזאת יכולה להוביל את העולם אל פי שואה עולמית נוראה!“
„הנחתי לאורחי להמשיך בסיפורו. הקשבתי לו שעה ארוכה. מה שאמר שב וניסר בסורו, דחף אותי להירחוק ולמחשבות רבים.
„הגנרל בוסר תתארך בביתי על כוס תה. הוא בא להיפרד ממני לפני צאתו מקהיר. ישבנו לסקור את העניינים שעליהם נסב הויכוח שלנו. אמרתי לו ללא הקדמות:
„ישנה שאלה שלא העליתי עד עתה בפניך. עתה, לבדנו, רוצה אני להעלות אותה.
„בשנים האחרונות הוסיפו באורח רצוף דו"חות מ" מקורות שונים בדבר האפשרות שבידי ישראל מצויות פצצות אטום: סורטמו בשנים האחרונות דו"חות מטעם המוסד לליודים אסטרטגיים בלונדון, וכן דו"חות מטעם המכון לחימוש בטוקהולם. דו"חות אלה הצביעו, באורח רצוף, על כך שבידי ישראל מצוי כוח אטומי.
„ברצוני לשאל אותך: האם אתה סבור שבידי ישראל יש פצצות אטום?
„ותחלק השני של שאלתי הוא: האם אתה סבור שפצצות אלה ניתנות לשימוש? וזאת, בהתחשב בשני גורמים: האחד — ישראל לא ערכה שום ניסויים בפצצות האטום שבשורתה. והשני — ישראל יודעת — כפי שכל צד אחראי בעולם יודע — כי פצצות אטום אינן בחזקת משחק. שניתן להשתמש בו בפשטות.“

פצצות אטום בחרתך

ג נרד בוסר הניח את הכוס מידו, כדי לאפשר לעצמו — כתרלוג וכפנתג עמי הים־התיכון — לשתף את ידי בדבור:

מאת חסנין הייכל

מאמר זה שר עורך העיתון המצרי „אדיאהראם“ פורסם בסוף חודש נובמבר השנה. רק קטעים ממנו הופיעו בעיתון נות הישראלית. אולם דווקא למאמר זה יש חשיבות מיוחדת במינה. הוא מצי" ביטע על תמורה מהפכנית המתבשרת והולכת מאחורי הקלעים ואשר עלולות להיות לה השלכות הרות־גורל לגבי הי מצב במזרח־התיכון. יש לזכור כי כותב המאמר, חסנין הייכל, הוא יועצו הקרוב שר נשיא מצריים ודיעוּתו כמאמר זה מביעות ככל הנראה גם את דעת ההני הגה המצרית. במידה מסוימת מצביע מאמר זה גם על ההחלטות הפוּדוּת שר התקבלו בוועידת הפיסגה הערבית באדי ג'יר בתחום הרגיש והערךין של הנשק הגרעיני. המאמר מתפרסם בזה במדוּא, לדא השמטות, מזכר כותרות המישנה שאינן מופיעות במאמרו שר הייכל.

קדוני מחשבות והצטברו בראשי הירחורים, הר דוחפים אותי לכאן ולכאן, ועליהם רוצה אני לייחד את מאמרי השבוע:

בתחילת השבוע נראה היה לי, שנושא מאמרי היום יהיה קשור בכמה מן הבעיות החשובות, הנוגעות ל פעולה הערבית המשותפת. כמח שעלינו לעשות כדי לערוב לכך, שתישאר לאומה זו — בשלב מכריע זה של חייה, ומכאן ועד עולם — מידה זו שלה: רוח אוקטובר, שהופיעה באש והיטהרה בדם ונתנה לאומה זו דבר, שאחד המשקפים הבינלאומיים כינה אותה, בצדק, בשם „הולדת חדשה.“

מאמצע השבוע הטריד אותי נושא אחר, הקשור בקצת מן העניינים הקורים בישראל היום, והסכנות הטמונות בהם. וזאת לפני שיגיעו שעות, שאנו חייבים לתת את דעתנו עליהן, שמא נמצא את עצמנו נחשפים בהן, לפעולה ישראלית כלשהי, שכוונתה להשיג את מה שמתכוונת להשיג רוח אוקטובר — על כל ההיש" גים, שחוללה אצל האדם הערבי הרגיל, הגיבור האמיתי של המלחמה הזאת. לא אצל האומה הערבית, שאימצה וחיוקה את אחדותה במלחמה זו ונתנה לכוח הערבי הכולל מימד אסטרטגי, שלא פיללנו לו בהקיץ או בחלומות הלילה.

קרוב לסוף השבוע הודמן לי לבקר בחזית סיני עם פריק סעד אלשאדלי, ראש המטה הכללי של הכוחות המזוינים. נלווה אלינו אחד המומחים הנודעים לתורות לחימה ואסטרטגיה בימינו, גנרל אנדרה בוסר, שהזמן עליידי עיתון אדיאהראם לבקר במצרים, ונענה גם כימים, שכל דיבור על מלחמה ובעיות אסטרטגיות זכה לחד רב.

דמעות בנוכחות קצינים

ר ציתי לתאר קצת ממה שראיתי ושמעתי ועשיתי על האדמה הקדושה.

ראיתי את זירות הקרבות של דיבויית החי"ר הר שנייה. נפל בחלקי הכבוד לפגוש את גיבוריה, לגלות במסקדה מופת ללוחם המצרי. חשתי דמעות בעיני כאשר הגיש לי, בנוכחות קציניו, את דגל הדיבוייה ואת סמל הנשק שלה. כאות כבוד והוקרה מצידו ל דברים שכתבתי. שעה זו הייתה לי פיצוי — ולמעלה מזה — לשנים ארוכות ארוכות של בעיות, שנגרמו לי בגלל מה שכתבתי.

שמעתי מפריק אלשאדלי את הסיפור המלא על חלב והמח המצריים, שהתמודדו פנים־אל־פנים עם בעיית הצליחה החל מהדקה שהמשימה הוטלה עליהם, ועד השעות שבהן הפכה הצליחה לאפסומיה הירואית, מהר נשגבות בהיסטוריה של מצרים ושל הערבים.

שמעתי גם את מסקד חיל־הנדסה, חייל מצוין זה ואנשיו היו כוכבים נוצצים באפסומיה זו, שחייתה מצרים בדם ובאש באתן שעות קשות, שכל תהיסטוריה שלה וכל עתידה התרכזו במשימה אחת.

כאשר הגיע הגיפ שהוביל אותנו — את ראש המטה אלשאדלי, הגנרל אנדרה בוסר, מסקד חיל־הנדסה ואותי

„ציפיתי לשאלה זו, השיב, „המופתעי שלא עלתה עד עתה בכל ישיבות הדרושיה שנשלתי בו חלק, „אשיב לך עליה לפי מיטב ידיעתי. אשיב לך בשיטת החלוקה לספרות, שאני רואה כי אתה משתמש בה באורח רצוף, בכתיבתך.
„דעתי היא כדלהלן:

1. קראתי כמובן את כל הדו"חות שפורסמו בעולם בדבר כוחה האטומי של ישראל.
2. מובן שלא ראיתי כמריעני את פצצות־האטום של ישראל, ולא וידאתי אם הן שלוש במספר.
3. אני סבור שבידי ישראל האפשרות לייצר פצצות אטום, ואם ממשלתה תקבל החלטה מדינית לייצר פצצות כאלה — יכולות פצצות אלה להיות מוכנות תוך שישה חודשים.

4. אינני מוציא לחלוטין מכלל אפשרות, שבמרתף איזשהו, אירשם בישראל, ישנן כבר מספר פצצות אטום. וזאת למרות שהנני מתאר לעצמי, שאם פצצות אלה אכן קיימות, הן מסוגים ראשונים, כפי שפצצה זו הייתה בחיתוליה, הוזה אומר: פצצות „שמנות“ מבחינת גודלן ומוגבלות בעוצמתן.
5. לדעתי לא יתכן שישראל תשתמש בפצצות כאלה בתקופה זו, נוכח המיגבלות הבינלאומיות העומדות למיכשול — בפני שימוש כזה — הן מבחינת מאו"ן הכוחות והן מבחינת השפעת דעת־הקהל העולמית.

„שימוש כזה ייתכן רק במצב אחד, והוא: חדירה ערבית, שלא תוכל לעצור אותה בתוך ישראל, כפי שהייתה לפני יוני 1967.
„כלומר: ישראל אינה יכולה, מבחינה הגיונית, להש" תמש בפצצותיה כדי להגן על התפשטות.

יצירת ההחלטות הפוליטיות בארצות־הברית, שיתחנו נסבה על זרם האספקה המגיעה לישראל באוויר ובים, אורחי ניסה להסביר לי הסיבות שהביאו את האמריקאים לפתוח מחסני־הנשק שלהם בפני ישראל בלי חשבון.

רוב הסיבות שמהן, לא היה בהן חידוש: ההתחייבות האמריקנית המדינית כלפי ישראל, החשש מפני תוצאות מרחיקות־לכת, שהיו עלולות להיגרם אילו ניצח הנשק הסובייטי בידי הערבים את הנשק האמריקאי שבידי

ישראל. התזה הידועה בדבר מאון הכוחות באזור, וכו'. ואז העלה אירחי את הנקודה החשובה ביותר בשיחתו: „היתה גם סיבה אחרת. ביום השישי או השביעי למלחמה היו אבידותיהם במטוסים ובטנקים מבהילות: שלישי מחיל־האוויר — קרוב ל־150 מטוסים — הופל באוויר עליידי חומת הטילים המצרית האדירה. מחצית הטנקים שלהם — כ־900 — הושמדו עליידי הטילים נגד־טנקים בחזית הסורית ובחזית המצרית.

אל הקווים המצריים במערב. כאשר ראינו את תעלת סואץ לפנינו ועליה את אחד מגשרי הצליחה — ירדתי מן המכונית, וחלכתי על הגשר לבדי.

הלכתי על הגשר ממערב למזרח, מעל לתעלה. העי ברתו את מבטי מהגשר אל מי התעלה, הזורמים בשקט שלאחור הסערה. אל סיללת העפר הענקית, שהאויב הפך אותה למחסום הגנה. אל המעוים, הבנויים עליה משרידי קו בר־לב, ואל הרצות במחסום הזה, שפרצו כוחותינו כפתח אל האדמה הקדושה.

ובהילכתי זו על הגשר, חשתי באוויר רוח ענווה בפני האהבה והגבורה, ותפילה לאהבה ולגבורה.

שירוף של חיה פצועה

ב סוף השבוע, כאשר ישבתי לכתוב את המאמר של היום, מצאתי עצמי חושב על נושא אחר. הרחתי בו ארוכות לפני כן, והפכתי בו והפכתי בו עד שהרגשתי — אני מקווה, שאינני טועה — כי הגיעה השעה להעלות אותה, לרגל עריכת ועידת הפיסגה הערבית באלג'יר. ועידה, שאני רואה אותה, ככל שאני יכול להעי ריך, כוועידת הפיסגה הערבית חחשובה ביותר בכל ההיס" טוריה שלנו. שכן לראשונה זוהי ועידת פעולה, באווירה של פעולה, ונוכח צורך בפעולה.

מה שדחף אותי לגלגל בנושא זה: אישורים מחדש לדיעות — שהיו בידי כבר קודם — אודות הכוח הגר" עיני של ישראל.

אישורים אלה הגיעו אלי בשעת שיחה עם אורה אמריקני יודע־דבר, בעל קשרים עם מקורות בדרג